

J E L E N K Ö R.

92 szám

Pest, szombat. November 17dikén.

1832.

Foglalat: Magyarország (kinevezés. Országgyűlési követek. Tornai tisztujítás. M. t. Társaság ülései. Zágrábból hft. Muzeum számára tett adományok. Szomorú eset). Anglia (Times és Courier nézetek a' belga ügyről. Hírek Portsmouthból, Londonból, Görögországból, Newyorkból. Zea Bermudez elbucsuzik). Franciaország (Oppositio. Levél Antwerp-ből. Haagából telegraphi hírv. Zikáról). Belgium. Hollandia. Spanyolország (a' király folyvást gyógyul). Schweiz. Oroszbirodalom. Elegy. Legujabb. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Apostoli királyunk oct. 29kén költ legmagasb rendelete szerint a' pozsonyi kir. Akademia főigazgatójává Engelhardt Anzelm sz. Benedek rendjebeli áldozó-papot, 's eddig a' pozsonyi gymnasium igazgatóját méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Fenséges nádorunk, hitvese 's magzati Budáról f. h. 13ka reggelén utaztak Pozsonyba fel.

Országgyűlési követekül tekint. Borsod-Bük Zsigmond másod alispán és Palóczy István főjegyző urakat; — Szatmár Eötvös János táblabíró 's Kölcsey Ferencz főjegyzőt 's m. tud. társasági rendes tagot; — Zemplény Dókus László első alispán és Szirmay Antal táblabíró; — Zala Deák Antal, volt első alispán 's Horváth János cs. kamarást 's első alispánt; — Verőcze Szallopék János kir. tanácsnok, udvarnok 's első alispánt és Hegedűs Pál főjegyzőt; — Nyitra Ócskay Ignác első alispánt 's Thuróczy Thadé táblabíró; — Abauj Komáromy István első, 's Vitéz János másod alispánt; — Torna gr. Andrágy György 's Bárczay József másod alispánt; — Sáros Szinnyi Merse László 's Mariásy István urakat; — Torontal Herlelendy Ignác első alispánt, és Karácsony István fősz. bírót; — Kassa sz. kir. város Fischer Károly bírót és Wirkner Károly h. ügyvédet; — Soprony sz. kir. város Vághy Ferencz bírót 's Fabricius Endre tanácsbelit; Győr sz. kir. város Czech János polgármestert 's magyar tud. társasági rendes tagot és Szántó Mihály tanácsbelit választotta.

Tek. Torna megye legközelebb tartott tisztujító-széke alkalmával első alispánnak Martinidesz Lászlót, másodnak pedig Bárczay Józsefet választotta; folytatását máskor.

A' magyar tudós társaság, két hónapi szünnapjai után, Mgróf Teleki József, Referendarius és Főispán Ur előlülése alatt, november 16d. kezdette meg ismét heti üléseit. Ezen elsőben, Kállay Ferencz, nyugpénzen lévő cs. kir. Auditor kapitány, filozofiai, 's Győry Sándor Földmérő, mathesisi helybeli új rendes tagok fogtak széket osztályaikbeli értekezés felolvasásával.

Döbrentei Gábor m. h. Titoknok.

A' hármasország Horvát. Tót- 's Dalmátország folyó hónap 11iken nyitá meg tanácskozását Zágrábban, utasítást készíteni az a'nya Magyarország gyűlésére küldendő képviselőinek. Zágráb megye ez előleges gyűlésre Lentulay Imre első alispánját és Busan Herman főjegyző urat választotta.

Szinte 9ber 6ikán igtattatott Zágrábban, ugyan e' megyei főispáni székebe Vlasits Ferencz báró, horvátországi bán, 's altábornagy 's a' t. szokás szerint ünnepes alakzatu szer-tartással, mellynek végével közgyűlést tartván több nevezetes férjfit a' hármas országból 's a' szomszéd anyahazából táblabírákká nevezett.

A' m. nemzeti Muzeum ujdön következő adományokkal gazdagított: a) Vörös Katalin sz. Hiemer asszony ajándékozott Attila hun királyféle egy tallér nagyságu ezüst pénzt; Vik Károly római császár két tallérnyi ezüst emlékpénzt, 's Leopold császár nagyobb tallérját; b) Fröhlich Ferencz pesti polgár 's kerékgyártó egy darabból készült 's megvasalt kereket; c) Lukics Mózes ujvidéki kereskedő egy igen különös, golyó formájú ponty-fejet, és török adó-czédulát; d) Justh Ferencz hunsdorfi orvos, egy gyűrűt mellyet a' Kárpát hegyekben fagyökér-ásás közben találtak, 's kétszázadnyi korúnak á-

lithatni, egy különös alakú pipát, 's egy rendkívüli formájú borju-lábat.

Pest. nov. 12kén: Figyelem gerjesztésül, 's a' szülék- és nevelőknek, általában pedig minden embertársnak oktató tanuságul, bánatos szívvel kell jelentenem, hogy mult oct. 21kén egy lelki 's testi szép tulajdonokkal bírt nagy reményű magyar ifju halt meg Bécsben, hirtelen áltfázásból származott forró epeláz- 's májgyuladásban. F. Eöri Bertha Sándor, a' testörző nemes magyar sereg egy jeles tagjának kora elhunytá tünteti előnkbe e' gyászos példát, kit virító ifjuságában, élte 21dik évében, miután a' haldoklók szent-ségiben részesült, kegyes szüléi-, rokoni-'s barátinak szívepesztő bánatjokra, egy táncmulatság utáni meghülés temete sírba.

Igy hervad-el a' lilium, ha fejér

Bimbóit időnap előtt lepi dér. — —

De mit tegyek — Antalom! illy eseten?

Megnyugszom az isteni végezetem. S.

A N G L I A.

Oct. 26ikán olly sűrű köd vala Londonban, hogy baj nélkül nem igen lehetett az utczákon járni 's a' lámpák már 1 óraker délután meggyújtattak a' boltok előtt. Ugy e szép idő ez — monda egy diplomata belépő barátjához — nem de szép idő ez hajókat küldeni a' Scheldére? —

Néhány toryujság, úgy mond a' Times, még mindig megmarad azon, mint ók állítják, hasznos hazugság mellett, hogy Poroszország ellene fogja magát a' francia seregek Belgiumba léptének szegzeni. — Sőt inkább Poroszország azt nyilatkoztatá ki, hogy ó bécelegyülni nem fog, ha a' Belgákat a' Francziák Antwerp visszavételében segítendik. — Lord Durham bizonyosan felvilágosította az orosz és burkus udvart, mellyek a' belga ügy eldőlését már 12 hónap óta gátolják, — 's elhitette velök, hogy egy toryministeriumot, mellytől Belgium leigáztatásához segéd kezeket reménylhetének, Angliában többé nem várhatnak. — Ez által, minthogy az éjszaki udvarok csak Anglia hitelével 's pénzsegedelmivel képesek háborut viselni, a' harczkedv igen megesőkent, 's Hollandiával, mellyet a' három udvar utóbb nem igen bíztatott, az alku könnyebb lett. — (Ezt

azoknak, kik csodálkoznak rajta, ha az ember toryministeriumtól irtózik. —)

Portsmouthból oct. 29ikéről írják, hogy ott ugyanaz nap délután 5 óraker egyesült a' Scheldére szánt francia 's angol hajósereg. Folyvást tolongott a' minden rangu és koru lakosság a' bástyákra, látni a' soha nem látott tüneményt, azt t. i. miként evez egy olly nemzet hajóserege békén kikötőnkbe, mellyhez ezelőtt csak a' legdühösebb harcztvágy közelíté a' miénket. Három óraker érkezett a' legelső nagy hajó, mellynek előárboczán csakhamar kivettük a' háromszinü lobogót; 's alig telt belé egy fél óra, mire a' többi, mindössze hat hajó is megérkezett. Ezek: az épen most említett 100 álgys, szép lineahajó (a' Suffren), rajta a' contreadmiral lobogója, három 50 álgys, egy 44 álgys fregát 's egy 22 álgys corvette. A' lineahajó Spitheadnél hánytá ki horgonyait, keletre az angol flottától; a' többi e' körül vevé állásit. Admiral Malcolm lobogóshajóját, a' 76 álgys Donegalt, ma reggel vontaták gőzhajók a' kikötőbe; a' 74 álgys Talavera ugyanakkor érkezett Lissabontól, (de nem hozott semmi hirt), 's nyomban ki fog igazíttatni. — Az angol flotta e' következő hajókból fog állani: Donegal 76, Talavera 74, Vernon 50, Southampton 52, Castor 36, Snake 16 álgyuval, mind Spitheadnél. Ezeken kívül a' Revenge 76 álg. most Lissabonnál; a' Scout 28 álg. most Chatamnél; a' Satellite 28, Volage 28, Conway 28, 's Larne 18 álgyuval Plymouth előtt állanak, készek akármelley órán a' többivel egyesülni.

Ausztria, Poroszország, Oroszország és Hollandia követei oct. 30ikán ismét 's hat órát töltő conferentiát tartottak Londonban, mi után kurírok indultak el Berlinbe, Pétervárába és Párisba. —

Vannak, ugy mond a' Courier, kik nem akarják hinni, hogy a' Francziák Belgiumba menetele már el volt határozva 's hogy e' lépés ellen Prusszia protestált. Mi most ujlag azt mondjuk, hogy a' Francziák bémenetele csupán a' porosz ellenmondás miatt maradt el. Azt mi nem mondtuk, hogy a' porosz protestatio a' belépést általában 's minden esetre tilalmazni fogja; ennyit a' protestatio nem akart, melly által Poroszország

Ausztria 's Oroszország csak azt akarák elérni, hogy a' francia belépés a' tengeri ostromzár utánra halasztassék. — És ezen cél tökéletesen el is lett érve; a' Francziák még be nem mentek, 's Poroszországnak a' nevezett két országgal egyetemben még mindig hatalmokban áll, kiszabni azon időt, melly Hollandiának egy tengeri expeditio 's egy szárazföldi fogatosabb ostrom között engedtessek. — Egyébiránt, ugy mond a' Courier, (nov. 1sójén), a' conferentia iránt is fel kell némi tévedést világositanunk. A' londoni conferentia nem oszlott el, hanem csak elhalasztotta üléseit. Az öt hatalmasság, mellynek követei ezen birói tanácsot képzik, Angliára 's Franciaországra bizták a' közös akarat (?) végrehajtását, mellytől azokat semmi rokonság a' kényszerítendő féllel nem tartóztatja fen, 's kik minden eszköz kész birtokában vannak, a' szükséges demonstratiók megtételére. E' szerint a' jelen pillanatban nincs a' köz tanakodásnak semmi tárgya. — De a' conferentia azért politikai tekintetben még meg nem halt, 's tagjai nyomban össze fognak ülni, mihelyt ezt a' hollandi királynak megküldött jegyzékkövetkezmenyei szükségessé teszik.

Jeremie ur, ki olly zajt indított Móricz szigetére érkezével, Londonba megjött, leveleket hozván a' sziget kormányzójától, 's oct. 31ikén a' gyarmatok hivatalánál lord Goderich-csel szólalkozott.

A' Times egy igen fontos irományt közlött e' napokban; t. i. azon formularet, mellyet az egyházi birtokok 's jövedelmek összeírására kijelelt biztosság az ország minden érsekéhez, püspökéhez 's káptalanához megküldött. E' szerint fel kívánja a' biztosság jegyeztetni, mennyi mindenik érseknek, püspöknek 's a' t. összes jövedelme, 's aztán: mennyi részét kapja ezen jövedelemnek haszonbérből, kamatpénzekből, pensiókból, fundatiókból, 's mennyi részét ismét építményekből, földből, tizedből 's a' t.? —

A' görög nemzeti gyűlés hirdetővényt bocsátta ki jul. 20ikán, mellyben üléseit a' király eljöveteleig elhalasztja. (A' Görögország-

ba szánt bajor seregek utolsó csapatja december 25ikén lesz Triestben).

Amerikából jövő tudósítások szerint general Pedraza, Mexiconak előbbi praesidense, engedett a' hozzá küldött követek kérelminek, 's a' mult octob. 2ikán hajóra fogott ülni, hogy az Ohion és Missisippin új Orleansba, innen pedig a' Bella Indián (érte küldött kormányhajó) Mexicoba keljen ált.

Zea-Bermudez ur oct. 31ikén vett bucsut Ó Felségétől. — Oportóban a' város megtámadtatását oct. 26ikára olly bizonyosnak hitték, hogy admiral Sartorius is szárazra tette katonáit 's rakéta-osztályát, hogy ezek a' város védelmében részt vegyenek. Dom Miguel francia ujságok szerint oct. 21dikén Oporto alá megérkezett.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' bal-oldal követi nagy számmal gyülekeztek novemb. 1sójén Thiars urhoz, 's elvégzik, hogy nov. 10ikén első 's 17ikén második köz gyülekezetet fognak ezen oldal követi tartani, mellyekre a' még Párisba meg nem érkezett deputatusok is előre meghívatnak. — (Tudjuk, hogy a' kamarák 19dikén fognak megnyitni). A' Journal des Débats türethetlennül várja a' kamarák megnyitását, 's hiszi, hogy az oppositio kevésb számban maradand. — Feltevéen, ugy mond, hogy a' követkamara három pártra oszlik, u. m. a' kormányéra, oppositobeliekre 's a' centrumra: lehetetlen, hogy ezen centrum, melly mintegy középett lebeg a' kormány és oppositio közt, sokáig gondolja meg magát, kihez álljon 's mingyárt a' kormányhoz ne szegődjék; mert hiszem ez is őszintén 's korlátatlanul a' chartát 's az 1830iki dynastiát akarja. Mar pedig ki adhat nekik ezekről jobb kezességet: azon férjfiak e, kik jelenleg a' kormányt, vagy azok, kik az oppositiot igazgatják? — Az oppositio nem tart hat két beszédet a' nélkül, hogy magát a' legcsudásb ellenkezésekbe ne zavarja 's ön magában meg ne hasonljék. — Igy a' journal. De ha igaz az, ugy mond egy más ujság, mint nincs is különben, hogy a' kamarai többséget Dupin és Odilon-Barrot urak fejezik ki, mikép reménylhet a' minis-

lithatni, egy különös alakú pipát, 's egy rendkívüli formájú borju-lábat.

Pest. nov. 12kén: Figyelem gerjesztésül, 's a' szülék- és nevelőknek, általában pedig minden embertársnak oktató tanúságul, bánatos szívvel kell jelentenem, hogy mult oct. 21kén egy lelki 's testi szép tulajdonokkal bírt nagy reményű magyar ifju halt meg Bécsben, hirtelen áltfázásból származott forró epeláz-'s májgyuladásban. F. Eöri Bertha Sándor, a' testőrző nemes magyar sereg egy jeles tagjának kora elhunyt tünteti előnkbe e' gyászos példát, kit virító ifjúságában, élte 21dik évében, miután a' haldoklók szentségiben részesült, kegyes szüléi-, rokoni-'s barátinak szívepesztő bánatjokra, egy táncmulatság utáni meghülés temete sírba.

Így hervad-el a' lilium, ha fejér

Bimbóit időnap előtt lepi dér. —

De mit tegyek — Antalom! illy eseten?

Megnyugszom az isteni végezetem. S.

A N G L I A.

Oct. 26ikán olly sűrű köd vala Londonban, hogy baj nélkül nem igen lehetett az utcákon járni 's a' lámpák már 1 órakor délután meggyújtattak a' boltok előtt. Ugy e szép idő ez — monda egy diplomata belépő barátjához — nem de szép idő ez hajókat küldeni a' Scheldére? —

Néhány toryujság, ugy mond a' Times, még mindig megmarad azon, mint ók állítják, hasznos hazugság mellett, hogy Poroszország ellene fogja magát a' francia seregek Belgiumba léptének szegzeni. — Sőt inkább Poroszország azt nyilatkoztatá ki, hogy ó bélelyülni nem fog, ha a' Belgákat a' Francziák Antwerp visszavételében segítendik. — Lord Durham bizonyosan felvilágosította az orosz és burkus udvart, mellyek a' belga ügy eldőlését már 12 hónap óta gátolják, — 's elhitette velök, hogy egy toryministeriumot, mellytől Belgium leigáztatásához segéd kezeket reménylhetének, Angliában többé nem várhatnak. — Ez által, minthogy az éjszaki udvarok csak Anglia hitelével 's pénzsegedelmivel képesek háborut viselni, a' harcokdó igen megesőkent, 's Hollandiával, mellyet a' három udvar utóbb nem igen biztatott, az alku könnyebb lett. — (Ezt

azoknak, kik csodálkoznak rajta, ha az ember toryministeriumtól irtózik. —)

Portsmouthból oct. 29ikéről írják, hogy ott ugyanaz nap délután 5 órakor egyesült a' Scheldére szánt francia 's angol hajóereg. Folyvást tolongott a' minden rangu és kornakosság a' bástyákra, látni a' soha nem látott tüneményt, azt t. i. miként evez egy olly nemzet hajóserege békén kikötőnkbe, mellyhez ezelőtt csak a' legdühösebb harcuzágy közelité a' miénket. Három órakor érkezett a' legelső nagy hajó, mellynek előárbocznán csakhamar kivettük a' háromszinü lobogót; 's alig telt belé egy fél óra, mire a' többi, mindössze hat hajó is megérkezett. Ezek: az épen most említett 100 álgys, szép lineahajó (a' Suffren), rajta a' contreadmiral lobogója, három 50 álgys, egy 44 álgys fregát 's egy 22 álgys corvette. A' lineahajó Spitheadnél hánytá ki horgonyait, keletre az angol flottától; a' többi e' körül vevé állásit. Admiral Malcolm lobogóshajóját, a' 76 álgys Donegalt, ma reggel vontaták gőzhajók a' kikötőbe; a' 74 álgys Talavera ugyanakkor érkezett Lissabontól, (de nem hozott semmi hirt), 's nyomban ki fog igazíttatni. — Az angol flotta e' következő hajókból fog állani: Donegal 76, Talavera 74, Vernon 50, Southampton 52, Castor 36, Snake 16 álgyuval, mind Spitheadnél. Ezeken kívül a' Revenge 76 álg. most Lissabonnál; a' Scout 28 álg. most Chatamnél; a' Satellite 28, Volage 28, Conway 28, 's Larne 18 álgyuval Plymouth előtt állanak, készek akármelley órán a' többivel egyesülni.

Ausztria, Poroszország, Oroszország és Hollandia követei oct. 30ikán ismét 's hat órát töltő conferentiát tartottak Londonban, mi után kurirok indultak el Berlinbe, Pétervárába és Párisba. —

Vannak, ugy mond a' Courier, kik nem akarják hinni, hogy a' Francziák Belgiumba menetele már el volt határozva 's hogy e' lépés ellen Prusszia protestált. Mi most ujlag azt mondjuk, hogy a' Francziák bemenetele csupán a' porosz ellenmondás miatt maradt el. Azt mi nem mondtuk, hogy a' porosz protestatio a' belépést általában 's minden esetre tilalmazni fogja; ennyit a' protestatio nem akart, melly által Poroszország

Ausztria 's Oroszország csak azt akarják elérni, hogy a' francia belépés a' tengeri ostromzár utánra halasztassék. — És ezen cél tökéletesen el is lett érve; a' Francziák még be nem mentek, 's Poroszországnak a' nevezett két országgal egyetemben még mindig hatalmokban áll, kiszabni azon időt, melly Hollandiának egy tengeri expeditio 's egy szárazföldi foganatosabb ostrom között engedtessek. — Egyébiránt, ugy mond a' Courier, (nov. 1sójén), a' conferentia iránt is fel kell némi tévedést világositanunk. A' londoni conferentia nem oszlott el, hanem csak elhalasztotta üléseit. Az öt hatalmasság, mellynek követei ezen birói tanácsot képzik, Angliára 's Franciaországra bizták a' közös akarat (?) végrehajtását, mellytől azokat semmi rokonság a' kényszerítendő féllel nem tartóztatja fen, 's kik minden eszköz kész birtokában vannak, a' szükséges demonstratiók megtételére. E' szerint a' jelen pillanatban nincs a' köz tanakodásnak semmi tárgya. — De a' conferentia azért politikai tekintetben még meg nem halt, 's tagjai nyomban össze fognak ülni, mihelyt ezt a' hollandi királynak megküldött jegyzékkövetkezmenyei szükségessé teszik.

Jeremie ur, ki olly zajt indított Móricz szigetére érkezével, Londonba megjött, leveleket hozván a' sziget kormányzójától, 's oct. 31ikén a' gyarmatok hivatalánál lord Goderich-csel szólalkozott.

A' Times egy igen fontos irományt közlött napokban; t. i. azon formularet, mellyet az egyházi birtokok 's jövedelmek összeírására kijelelt biztosság az ország minden érsekéhez, püspökéhez 's káptalanához megküldött. E' szerint fel kívánja a' biztosság jegyeztetni, mennyi mindenik érseknek, püspöknek 's a' t. összes jövedelme, 's aztán: mennyi részét kapja ezen jövedelemnek haszonbérből, kamatpénzekből, pensiókból, fundatiókból, 's mennyi részét ismét építményekből, földből, tizedből 's a' t.? —

A' görög nemzeti gyűlés hirdetvényt bocsáta ki jul. 20ikán, mellyben üléseit a' király eljöveteleig elhalasztja. (A' Görögország-

ba szánt bajor seregek utolsó csapatja december 25ikén lesz Triestben).

Amerikából jövő tudósítások szerint general Pedraza, Mexicanak előbbi praesidense, engedett a' hozzá küldött követek kérelminek, 's a' mult octob. 21kán hajóra fogott ülni, hogy az Ohion és Missisippin új Orleansba, innen pedig a' Bella Indián (érte küldött kormányhajó) Mexicoba keljen ált.

Zea-Bermudez ur oct. 31ikén vett bucsut Ó Felségétől. — Oportóban a' város megtámadtatását oct. 26ikára olly bizonyosnak hitték, hogy admiral Sartorius is szárazra tette katonáit 's rakéta-osztályát, hogy ezek a' város védelmében részt vegyenek. Dom Miguel francia ujságok szerint oct. 21dikén Oporto alá megérkezett.

FRANCZIAORSZÁG.

A' bal-oldal követei nagy számmal gyülekeztek novemb. 1sójén Thiars urhoz, 's elvégzik, hogy nov. 10ikén első 's 17ikén második köz gyülekezetet fognak ezen oldal követei tartani, mellyekre a' még Párisba meg nem érkezett deputatusok is előre meghivatnak. — (Tudjuk, hogy a' kamarák 19dikén fognak megnyitani). A' Journal des Débats türethetlennül várja a' kamarák megnyitását, 's hiszi, hogy az oppositio kevésb számban maradand. — Feltevéen, ugy mond, hogy a' követkamara három pártra oszlik, u. m. a' kormányéra, oppositiobeliekre 's a' centrumra: lehetetlen, hogy ezen centrum, melly mintegy középett lebeg a' kormány és oppositio közt, sokáig gondolja meg magát, kihez álljon 's mingyárt a' kormányhoz ne szegődjék; mert hiszem ez is őszintén 's korlátatlanul a' chartát 's az 1830iki dynastiát akarja. Mar pedig ki adhat nekik ezekről jobb kezességet: azon férjfiak e, kik jelenleg a' kormányt, vagy azok, kik az oppositiot igazgatják? — Az oppositio nem tarthat két beszédet a' nélkül, hogy magát a' legcsudásb ellenkezésekbe ne zavarja 's ön magában meg ne hasonolják. — Igy a' journal. De ha igaz az, ugy mond egy más ujság, mint nincs is különben, hogy a' kamarai többséget Dupin és Odilon-Barrot urak fejezik ki, mikép reménylhet a' minis-

terium ezektől 's ezek barátitól gyámolt? 's fogja e valljon a' nevezett kettőt, mint ügyekszik, egymástól annyira elidegeníthetni, vagy egymással ellenkezésbe hozni, hogy valamelyiket egészen magáévá tegye? — Ez lehetetlen! A' ministerium magát nyiltan a' monarchiai principium 's rendszer utolsó kifejezésének vallja Francziaországban, melly után nem következhetik egyéb, mint republica. — De hiszem, Dupin és Odilon-Barrot is baráti a' monarchiának, csak hogy egyszerűs mind a' juliusi revolutionnak is baráti és emberei, a' mit Guizot-ról 's politikai barátiról nem mondhatni; — már pedig úgy látszik, hogy a' többség mind a' kamarában mind a' kamarán kívül ezen juliusi revolutiót még inkább szereti mint a' monarchiát. — A' ministeri legujabb előterjesztések egyikében névszerint Guizot ur ismét így írta magát alá: Ó Felségének legalázatosb, legengedelmesb szolgája és jobbágya . . (sujet). Ezen az ellenféli ujságok, jelesül a' National, szerfelett boszorkodnak. A' Corsaire, egy a' párisi kisebb ujságok közül, erről azt mondja: Jelenleg csak a' ministerek nevezik magokat a' király jobbágyinak; ugyan mit tartunk egy királyról, kinek harmincz millió polgár között csak 8 jobbágya van?

A' kormányzók nov. 21kán kapá azon hirt, hogy Hollandia az ultimatumot félreverté 's Antwerpből kitakarodni nem akar. Ennek következtében más nap ministeri-tanács tartatott, 's abban, mint hírellek, az Antwerp-elleni szárazföldi expeditio megindítása határozatott el. Minthogy e' lépés iránt Anglia Francziaországgal egyetért, a' többi udvar pedig, úgy látszik, ellenkezni nem akar, a' hir ezuttal nem nagy változást okozott a' börsén. —

A' Courrier français egy levelet közöl Antwerpből oct. 31ikéről, mellyben ez mondatik többek közt: Azon jó hiedelemben, mellyben Antwerp áltadatása következtéseiről Londonban és Párisban vannak, mi itt épen nem vagyunk. Még itt (az áltadatásnál t. i.) nincs mindennek vége. Ezt csak a' további alkudozások előzményének kell tekintenünk, mellyek kétségkívül igen hosszasan fognának tartani,

minthogy bennök a' Schelde és Maas szabad hajózhatása volna megállapítandó. Már pedig nem nagyon hihető e, hogy Hollandia hasznára fordítván saját kedvetlen helyzetét, az alkudozások ezen egész ideje alatt sarczolni fogja kereskedésünket, elzárván a' Scheldét? Mi 1831 januarius 20ika óta a' Scheldén fel- és levezésért semmit sem fizettünk; de ha Hollandia kényszerítetni fog Antwerpet általadni, 'ó e' veszteséget kétségkívül hajóinkon veszi meg, 's mit a' conferentiától is sürgett, a' teher tonnájától 3 forintot fog fizettetni. —

A' novemb. 5iki Moniteur e' következő telegraphi hirt közli, melly Haagából nov. 4iken délben érkezett Párisba: „Haaga, nov. 21kán éjfélkor. A' franczia ügyvivő a' cabineti tanács előlölőjéhez: A' hollandi kormányzók nem akarja seregeit a' belga birtokból nov. 12ikeig kihuzni.“ — (Lásd a' conventiot Anglia 's Francziaország közt; Jelenkor 90. —)

B E L G I U M.

A' Phare (lüttichi ujság) nov. 21kán e-képen ír: Hollandiából jövők beszélnek, hogy Vilmos király eltökélette magát nem csak nem engedni, hanem a' Francziák és Angolok hasonlíthatlanul nagyobb erejével is szembekelni. Illy kétségbeesett harcznál nem lehet egyéb célja, mint kényszeríteni a' három udvart, különösen Poroszországot: felkelni mellette 's az idegen erő Hollandiába rohanását gátolni. Ha mindent megfontolunk, úgy mond a' Phare, nekünk, Belgáknak, ezen makacsság még kívánatos. Ugyan is mig a' Francziák Antwerpet fognak ostromolni, addig a' mi seregünknek alkalom adatnék a' Hollandiakkal megmérkezni 's lemosni a' mult 1831 augustusában rajtunk maradt szennyet; mert hogy ez uttal mi lennénk a' győztesek, abban nincs semmi kétségünk. Milly lelkesedéssel fogadná akkor lobogóinkat a' catholicus Éjszakbrabant! 'S ha Poroszország ekkor magát közbe vetné, ez nem történnék egyébert, mint hogy baráti közbenjárásával minden nehézségnek minél hamarabb 's minél tisztábban leendő megoldatását siettesse, a' minek természetesen, győztes helyzetünknel

fogvást, reánk nézve csak kedvező követke-
zési lehetnének. Belgium most közeledik azon
pillanathoz, hogy megnyerje Europa előtt az-
on tekintetet, mellyben a' mult évi veszte-
ség és kudarcz által olly igen alá szállott. Kor-
mányunk, miután a' türelem legszelső pont-
jaig eljutott, olly állásban látat ismét min-
ket, millyen egy szabad és becsületszerető
(loyal) nemzethez illik. Csak így járulhat a'
ministerium bizodalommal a' kamarák elejé-
be 's ezeknek nem csak a' külső politikát il-
lető kérdésekhez járulásokat nyerheti meg,
hanem a' belsőt illetők könnyebb elintézteté-
sükhöz is nyithat utat. Valóban, a' jelen pil-
lanatban, midőn a' ministerium minden figyel-
me a' nemzeti lételt magában foglaló nagy
kérdésre van függesztve, az oppositio kevés
nagylelkűséget, vagy is inkább kevés hazafi-
ságot mutatna. De ha a' nemzet igazságos vá-
rakoza e' tekintetben ismét megsalatik,
akkor az oppositio kötelességgé válik, 's a'
ministerium vakmerőködni fog, ha egy illy
oppositioval szembe száll.

HOLLANDIA.

Az angol consul tanácslatára valamennyi
angol hajó kitakarodott a' hollandi kikötők-
ből, jelesen Dortrechtből 's Rotterdamból. Ugy
hallik, a' francia consul Rotterdamban szin-
tillyen tanácsot ada nemzete kereskedőinek
oct. 30ikán.

A' lüttichi ujság illy levelet közöl Ant-
w e r p b ó l oct. 29ikéről: Franciaország mint
látszik minden lépést úgy akar intézni, hogy
general Chassénak semmi szint v. ürügyet ne
szolgáltasson a' város lödöztetésére. Az ostrom-
ló (francia) seregnél se belga katona, se pedig
legkisebb belga hadiszer nem lesz, a' Francziák
nem mennek a' városba, sem az abban lévő
raktárakat 's batteriákat használni nem fog-
ják. Az ostrom egészen a' városon kívül 's
egyedül Francziák által történik; a' belga se-
regek más ponton fognak munkálkodni. —
Most tehát csak az a' kérdés: meg lesz e
general Chassé is a' várvédelemnek illy meg-
szorításával elégedve? mert ha nem, mi fé-
lünk, hogy az ostrom csak szörnyű károkat
fog okozni, a' nélkül, hogy annak pótoló, te-
temesb következései lennének. — Már is to-

lakodnak a' költözők szekeren, lóháton 's
gyalog a' kapuk felé, 's a' ki maradni kény-
telen, becsesebb vagyonát rejtenegeti. Ki tud-
ja, néhány nap mulva talán az egykor olly
virágzó Antwerp nem egyéb mint dőledék! —

A' hollandi királyné e' hónap 5ikén Ber-
linbe megérkezett.

SPANYOLORSZÁG.

A' spanyol újabb történetekről 's azok-
nak rugóiról e' következő, érdekes tudósítá-
sokat adja egy levél (az allg. Zeit.ban) Mad-
ridból oct. 16ikáról: A' király folyvást ha-
ladó gyógyulása 's az ehez csatolt hatalmas
változások megdöbenték ugyan don Carlos
(s az absolutismus) párthiveit, de épen nem
ijeszték őket el. A' király egész testalkatja,
mondják ők, olly teljesen meg van roncsol-
va, hogy tartós gyógyulás itt lehetetlen; 's
valóban habár ez tán nagyitva van is, igen fé-
lő, hogy az időszak változtával a' köszvény
's ezzel a' veszedelem ismét visszatér. Már
is beszélnek, hogy a' köszvényt vizkórság kez-
di követni. — A' dolgok illy kétséges és in-
gadozó állapotjában igen természetes, hogy
mindenik párt a' lehetőségig ügyekszik védsán-
czait erősíteni. A' tartományokban carlista
junták keletkeznek ellensúlyul az ujon neve-
zett főkapitányok hatásának, míg más rész-
ről a' papság a' népet téríti 's egy az 1827iki
carlista mozgáshoz (Cataloniában) hasonló
elhasonlással fenyegetőzik. Ettől jelesen maga
a' király is igen tart. Következőleg a' királyné
mindent elkövet, mi által az előbbi politiká-
hoz visszatérést lehetlenné tegye. A' szaka-
dás a' királyi udvar legfőbb tisztjeitől kezd-
ve az ország minden osztályu lakosin végig
terjed, 's bár ebből a' kormányrendszernek
tökéletes revolútiója támadhat, annyi szinte
igaz, hogy az egésznek egy pusztá palotai
revolútió volt kezdete, mellyben az asszo-
nyok sokkal nagyobb és szenvedélyesb sze-
repet játszottak mint a' férjfiak. Don Fran-
cesco de Paula királyi herczeg és hitvese,
(ez utóbbi a' királyné testvére) távol valá-
nak, midőn a' király olly igen rosszul lett 's
csak S. Ildefonsoban érkezéskor tudták meg
a' carlista koholmány egész szövetét, melly
a' király halála esetére készítve 's a' tarto-

mányokban előre el vala terjesztve. Ekkor a két olasz asszony egyesült a Portugáliné (don Carlos hitvese, dom Miguel testvére) ellen, kinek hatalmas befolyását mindeddig sajnosan érzék. — Ezen hercegné, kit a Spanyolok magok csak Portuguerának (portugáliné) neveznek, nagyralátásban 's uralkodásvágyban anyjához, VI. Joao isméretes özvegyéhez, hasonlít, 's valamint testvére, dom Miguel, nagy mértékben bírja a popularitásnak azon nemét, mellyet olly fejdelmek nyernek meg rendszerint, kik a nép szokásit egész sajtáságikban sőt aljasságikban is felveszik. Ezt férjére, don Carlosra nézve is kell érteni, kit ugyanazért a sokaság sokkal inkább szeret, mint a külföldön tett utazási által is műveltebb don Francescot. — Nem csekély szerepet játszott ezen politikai combinációkban az özvegy beyrai hgasszony, (don Carlos hitvesének testvér néneje) is, kinek fiját, don Sebastian, (szül. 1811ben) a portugáli királyszerk várja, ha dom Miguel örökös nélkül találna meghalni. A beyrai hgné tehát, mint mondják, szinte a királyné pártjához állott. Mondják azt is, hogy a király és királyné amannak felgyógyultával mindent elolvastak, mit a francia és angol újságok az örökülés kérdése 's a carlisták eziránti reményök 's lépéseik felől irtak, minek természetesen az új emberek megválasztására eldöntő behatása lett. Nevek hallattak ismét, mellyek a cortes 's az elnyomott constitutio óta nem valának szóban. Így Zarco del Valle, a cadizi új kormányzó, a cortes alatt hadminister 's madridi kormányzó volt; marquis de las Amarillas a granadai új fő kapitány a constitutio alatt szinte minister volt, holott general Moreno, kinek ő most helyébe jó, e fő kapitányságot azon szolgálat jutalmául kapta, mellyet a statusnak Torrijos éstársai agyon lövetésökben tett. — A királyné, mint regensné, titkos tanácsa mind olly férjfiakból áll, kik magokat az 1820iki cortes alatt kijelelék; ezek az olly sokáig üldözött Martinez de la Rosa, kiben olly szerencsésen egyesül a status és poesis embere; hg San Fernando, — kit a legújabb hírek Zea-Bermudez helyett kül-

só ministernek jelelnek —, 's a szinte liberalis San Lorenzo és Cambronero hercegek. Az aranykulcsot mindazon kamarások visszakapták, kik 1823ban kegyelemből kiestek, azaz, Spanyolországnak csaknem valamennyi szabadelmű grandja, mint Frias hg, Alcanize, és Abrantes marquis-k 's a t. Letétettek a castiliai tanácsnak legnyilvánosb carlista tagjai, le Madridnak csaknem valamennyi fenytőtörvényszéki bírása, 's helyeiket mérsékelt, constitutionalis emberek foglalák el. Nevezetes még general San Martin-nak fő politiaintendanssá neveztetése, ki a cortes idejében Tintin név alatt vala isméretesb, 's egy a legszilárdabb, leghajthatlanabb, de egyszersmind csábithatatlannabb és semmi pártra nem hajló emberek közül. — Váratlan volt mind ezen liberalis szellemű férjfiak mellett Zea-Bermudez nek külső ministerré lett neveztetése. A constitutio baráti nem tudják elfelejteni, hogy ő volt az, ki 1825ben Canningnek és Villele-nak a legerősbb fogadásokat tevé egy jobb rendszer behozatása iránt Spanyolországban, 's ki még is ugyanazon év aprilise 21dikén egy decretumot iratott a királlyal alá, mellyben ez a többi között ekép szólott: „A legmélyebb fájdalommal értettem olly csalfa híreket terjesztetni, mintha nekem valaki javaslaná, vagy engem kényszeríteni akarna reformokat hoznom be a kormányzásba, vagy hatalmam korlátozása által sértennem meg a régi és szent alaptörvényeket. — Illy gonosz és vétkes híreket megczáfolni 's gyökerestül megsemmisíteni nekem öröm és kötelesség. Ennél fogvást kinyilatkoztatom, hogy én főhatalmamnak törvényes jusait sértetlenül 's legteljesb terjedelmökben akarom és fogom fentartatni a nélkül, hogy annak most vagy valaha legkisebb részéről is lemondanék, vagy megengedném, hogy országomban követ v. képviselő kamarák 's más illyes, a mi szokásinkkal 's törvényinkkel ellenkező intézetek alapittassanak.“ — E szavak minden jó reményt előlhetnének Bermudez kormányához, ha hét év nem mult volna azóta el, melly alatt a minister a constitutionalis szabadság országiban elég-

gő okulhatott, a' király pedig otthon eléggő kitudhatá, ha szerzett e a' régi, legitim rendszer neki és házának őszinte barátokat! —

A' legújabb G a c e t a de Madrid oct. 25ikéről egy, különös figyelmet ébresztő decretumot foglal magában, melly által minden papnak, ki Ó Felségőknek valami fontos t akar mondani, szabad bémenet engedtetik a' madridi palotába 's egyéb királyi residentiákba. — Szinte figyelmet érdemel az, hogy a' mult levelünkben közlött amnestiai decretumnak egy u j a b b lenyomatása jött ki a' nevezett ujságban, mellyben a' „k i v é t e t n e k“ szó után a' királyné még ezt iktatá be „k ü l ö n ö s f á j d a l m a m r a“ (bien a pesar mio) —, miből teljes bizonyossággal következtethetni, hogy a' királyné akármilly politikai vétségért száműzöttnek is meg fogja kérelmére az országba térést engedni. — A' királyi g á r d á t illető reform rövid időn ki fog hirdettetni; mintegy 84 tiszt letételét rebesgetik. Gróf E s p a n n a eleinte nem akarta hivatalát (Catalonia fő kapitányságát) a' helyébe nevezett Llander generalisnak áltadni, 's kurirt bocsátott a' királyhoz, ki természetesen nem várt paranccsal tért vissza. Hasonlót cselekvék a' fenemlített general M o r e n o (Granada főkapitánya) a' helyébe nevezett marquis de las Amararillas-szal; de ez azon üzenettel, hogy őt, ha nem megy, rögtön agyonlöveti, csakhamar észre hozta. — A' király folyvást gyógyul 's most már ki is sétál; valahányszor mutatkozik, a' nép rivadozó viváji fogadják őt. —

SCHWEIZ.

Basel-városa (canton) a' szövetséggyűlés végzése által tőle külön vált Basel-vidékét (canton) nem csak megismérni vonakodik, hanem az érdeklött határozat végrehajtása 's így a' szövetség akarata és statushatalma ellen fegyverre is készül. Basel vidéke e' tekintetben körlevelet bocsátott a' szövetség mindannyi cantonához a' mult oct. 16ikán, mellyből a' következő helyeket közöljük: Nagy tekintetű urak, hív és kedves frigyeseink, szövetségesink! A' magas szövetséggyűlés (Tagsatzung) ez idei sept. 4ikén 's ismét oct. 5ikén költ végzése által mi is

közötökbe, mint a' szövetségnek egyik független tagja, 's egy szövetséges status minden jusaival 's kötelességivel, felvettünk. — Minekutána azonban Basel-városának ezirán'i sajnálatos ellenszegülése a' ti frigyebaráti közbenjárásokat szükségessé tette, mellyet ti a' szövetséggyűlés idézett végzeteiben meg is ígértetek, ennél fogvást mi teljes bizodalommal várjuk, hogy ti azok végbehajtására minden eszközt alkalmazni fogtok, mellyet a' szövetség becsülete és bátorsága 's a' mi megismért politikai lételünk fentartása megkíván. E' mellett bátrak vagyunk reményleni, hív és kedves frigyeseink, hogy azok is közületek, kik eddig, mint hisszük tisztes és nemes okokból, ügyünkről nem épen kedvezőleg ítéltek, ezentul a' magas szövetséggyűlést 's az egészet egyenlő szeretettel ölelő igaz szövetségi érzelmet tekintve, ifju társaságunktól jó indulatjokat megvonni nem fogják, hanem inkább frigyestestvérileg járulandanak mindenhez, mi a' mi javunk megalapítására szolgál, valamint viszontag mi sem mulasztunk el semmit, a' mi nektek mindnyájatoknak, kivétel nélkül, hasznos és kedves lehet. Midőn mi ezen frigyestestvéri ígérletünk mellett titeket hív és kedves frigyeseink tiszteletünkről bizonyosakká teszünk, egyszersmind magunkkal együtt a' mindenható védelmébe ajánlunk. — Liestal, oct. 16ikán 1832. Basel-vidék cantonának kormányzó tanácsa.

OROSZ BIRODALOM.

A' lengyel határszélről oct. 20ikáról következő levelet találunk az Allg. Zeit.ban: Az orosz seregnél nagy mozgásokat lehet észrevenni. Azon ezredek, mellyek az őszi gyakorlatok után rendszerint téli szállásikra szedlednek el, most ufolag egybehuzattak 's brigadáként állittattak fel. Ezt politikai okoknak tulajdonítják, mert olly (sáros és utatlan) országban mint Magyar akarók mondaní Lengyelország illy késő évszakban a' sereg egybehuzatása (Concentrirung) sokkal bajosabb 's költségesebb, hogy sem fontos okok nélkül meghagyatnék. Könnyen meglehet, hogy a' belga ügy állapotja tevé e' rendszabásokat tanácsosakká 's nyilvánBerlinben o-

hajtás fejeztetett ki, olly karban látni az orosz sereget, hogy az szükség esetén tüstént megindulhasson. Hg Paskevitsch sűrű levelezésben áll a' berlini udvarral, tudja annak minden szándékát, 's teljes hatalommal bírván a' császártól, minekutána a' Francia sereget gyűjt éjszaki határszélein, 's egy porosz haditest megindulásáról vala szó a' Maas felé, lehet, hogy ő is czélirányosnak találta bizonyos számú sereget tartani készen, melyet a' körülményekhez képest 's annak idejében használni lehessen. Varsóban különös figyelemmel vannak a' jelen politikai ügyek kifejlésére 's még mindig azt hiszik, hogy Europa mostani ingó állapota nem intézhetik el, nem állapodhatik meg egészen a' nélkül, hogy Lengyelország sorsa ne javuljon. — Mi ad ezen reménységre okot, 's mi vagy millyen lenne a' gyanított, ohajtott javulás? erre nehéz volna valami nyomosat felelni. — Az ország (Lengyelország) délnyugati szélein élelemtárak állittatnak az orosz katonaság számára.

ELEGY HIREK.

Mint mondják Vilmos, braunschweigi uralkodó herczeg, azért volna most Bécsben, hogy Károly főherczegtől Theresia főhgkisasszonyát kérje meg; személyes jelenléte pedig azért lett volna szükséges, minthogy az igen humanus főherczeg kinyilatkoztatá, hogy leányát csak az veendi nőül, ki annak hajlandóságát személyes ismeretség után megnyeri.

A' da serrai klastrom megrohantánál oct. 14ikén szörnyű veszteséggel verettek a' miguelisták vissza. Három ízben rohanának elő 's három ízben vallo tak kudarcot. Legalább 800 embert vesztenek holtakban 's sebhedtekben, 's egy őrnagy (major) két altiszt és több közlegény szökött közülök a' pedristákhoz által. Ezek csak 20 emberre teszik vesz-

teségöket összesen. Don Pedro proclamatiót bocsátott a' miguelista seregekhez, mellyben őket a' tyrannismus és csalás zászlója elhagyására inti. —

Schweizban egy közép - iskola felállítása ügye iránt megbizott status-conferentia oct. 4ikén fejezé be munkáját; melly szerint az egész iskola öt tudományi karra lenne osztandó, nevezetesen két hit-, egy törvény és politia, egy orvos, 's egy bölcselkedés és nyelvészet-tudományira; helye az intézetnek esztendőnként cantonok szerint lenne sorra változandó, 's a' reá fordítandó, előlegesen 200,000 ftra vetett költség felét azon canton fizetné évenként, mellynek kebelébe helyeztetnék, e' felett még az épület 's egyéb szükséges segéd eszközök kiállítását is köteleztetnék viselni. Zürich, Bern és Basel a' javaslatot már elfogadák, a' többi canton pedig egyetemes helybenhagyásul a' szövetség gyűlésnek határozá előterjesztetni.

A' Diario di Roma azon hirt közli Alexandriából, hogy az aegyptusi alkirály ügyvivője Negib-Effendi Konstantinápolban, közelebb a' sultánhoz hivatván azon parancsolattal küldetett Hussein basa táborába Koniahhoz, hogy az ellenségeskedést mind két részről megszüntetné, mivel a' portának újabban békes alkudozásokra szándéka lépni.

Legujabb: Hg Talleyrand hivatalos leveleket kapott Párisból novemb. 2ikán, mire lord Palmerstonnal értekezett. — Három angol és két francia fregát nov. 1sőjén Spitheadből a' hollandi partokhoz elindult; 2ikán Deal előtt vetének horgonyokat. — Az orosz meghatalmazottak (Matusewits és Lieven) az Anglia és Franciaország közötti conventiora kinyilatkoztaták, hogy ők a' conferentiától elállanak 's újabb parancsig (Pétervárából) annak munkálatiban részt venni nem fognak. —

A' gabonának pesti piaczi ára november 12 és 13dikán 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	136 $\frac{2}{3}$	124	120	Zab	36 $\frac{2}{3}$	36	—
Kétszeres	80	76 $\frac{2}{3}$	73 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—
Rozs	60	56 $\frac{2}{3}$	—	Köles-kása	166 $\frac{2}{3}$	160	146 $\frac{2}{3}$
Árpa	60	57 $\frac{1}{2}$	56	Kukori a	60	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{2}$

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.